

актуальними зразками сучасних ідентифікаційних документів; впровадити ефективний та швидкий механізм обміну інформацією про виявлені підроблені документи з експертними установами правоохоронних органів України та інших країн; розширити міжвідомче та міжнародне співробітництво.

Зазначені заходи необхідно здійснювати у рамках загальної реформи правоохоронної системи України, що дозволить, у перспективі, налагодити ефективну систему протидії існуючим та потенційним загрозам національній безпеці України у контексті лібералізації ЄС візового режиму для України.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямку доцільно визначити вивчення проблем, пов'язаних із підготовкою, призначенням та проведенням комплексних досліджень ідентифікаційних та інших документів країн – учасниць ЄС з електронним носієм біометричних даних, а також у формі ID-карток.

Список використаних джерел:

1. Про вдосконалення обміну інформацією щодо боротьби з підробленими проїзними документами (2000/261/ЖА): Рішення Ради Євросоюзу від 27.03.2000: URL: <http://www.statewatch.org/sem/doc/assets/files/council/DEC-2000-261.pdf>.

Антонюк Поліна Євгенівна,

професор кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Грига Марія Андріївна,

старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПАМ'ЯТІ ЗІНАЇДИ СЕМЕНІВНИ МЕЛЕНЕВСЬКОЇ

Підготовка висококваліфікованого експерта-почеркознавця являє собою тривалий і трудомісткий процес. При цьому надзвичайно важливе значення мають також професійні та особисті якості фахівця, який причетний до формування фундаментального комплексу криміналістичних знань у майбутнього експерта. В цьому аспекті хочеться особливо відмітити професійні та особисті якості Зінаїди Семенівни Меленевської, яка з 2004 по 2015 рік працювала на посаді професора кафедри криміналістичних експертиз Національної академії внутрішніх справ і здійснювала підготовку експертів-почеркознавців. Крім того, що Зінаїда Семенівна була досвідченим висококваліфікованим експертом

в галузі почеркознавства, кандидатом юридичних наук, старшим науковим співробітником, експертом вищого кваліфікаційного класу, науковцем та талановитим педагогом, вона залишилась у пам'яті як надзвичайно доброзичлива і чуйна людина, цікава та багатогранна особистість.

Народилася Зінаїда Семенівна 30 січня 1938 року у м. Києві в родині службовців. Після закінчення юридичного факультету Київського університету імені Тараса Шевченка у 1961 році, працювала в Київському Науково-дослідному інституті судових експертиз Міністерства юстиції України в лабораторії судово-почеркознавчих досліджень на посадах молодшого та старшого наукового співробітника (1973 р.), завідувача лабораторії судово-почеркознавчих досліджень (1983 р.), а також заступника директора з наукової роботи (1998 р.). У 1972 році З. С. Меленевська захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук на тему: «Теоретичні та методичні питання проведення повторних почеркознавчих експертиз у кримінальному судочинстві», згодом, у 1978 році їй було присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника.

Напрями наукової діяльності Зінаїди Семенівни були пов'язані з актуальними проблемами судового почеркознавства: повторні експертизи в кримінальному судочинстві, психологія та оціночна діяльність експерта, динамічні характеристики почеркових об'єктів, дослідження підроблених рукописів (підписів), діагностичні дослідження у почеркознавстві тощо. Загалом З. С. Меленевська стала автором та співавтором понад 70 наукових праць, серед яких підручники, методичні рекомендації, навчальні посібники, статті та ін. Зокрема: «Некоторые вопросы исследования рукописей, выполненных с подражанием почерку другого лица» (1969 р.); «Теорія і практика повторних почеркознавчих експертиз» (1974 р.); «Психологічні особливості діяльності комісій експертів-почеркознавців та шляхи її вдосконалення» (1975 р.), «Особенности оценочной деятельности при производстве повторных почерковедческих экспертиз» (1977 р.); «Оценка признаков, противоречащих выводу на заключительной стадии идентификационного исследования» (1988 р.), «Соотношение процессов установления тождества исполнителя рукописи и распознавание условий (способов) её исполнения» (1992 р.); «Судово-почеркознавча експертиза» (2007 р.); «Судове почеркознавство» (2010 р.); «Теорія та практика судового почеркознавства» (2011 р.); «Судове почеркознавство: проблеми і перспективи розвитку» (2015 р.).

Важливе прикладне значення і досі мають методичні розробки Зінаїди Семенівни, підготовлені нею у співавторстві з колегами по викладацькій діяльності та практикуючими експертами-почеркознавцями КНДІСЕ МЮ України та ДНДЕКЦ МВС України: «Вдосконалена система загальних та окремих ознак почерку» (2004 р.); «Криміналістичне дослідження підписів» (2006 р.); «Формулювання синтезуючої частини висновків почеркознавчої експертизи» (2007 р.);

«Методика судово-почеркознавчої експертизи (загальна частина)» (2008 р.); «Методика дослідження підписів» (2009 р.); «Встановлення характеру «збиваючих» факторів при дослідженні підписів, що виконані з порушенням координації рухів» (2009 р.); «Зразки висновків експерта з вирішення почеркознавчих задач» (2009 р.); «Альбом загальних і окремих ознак підпису» (2012 р.) та ін. Загалом, Зінаїда Семенівна уособлювала дивовижне поєднання ґрунтовних теоретичних знань, значного практичного досвіду, неймовірного педагогічного таланту та найкращого прояву загальнолюдських якостей. Завдяки їй підготовка майбутніх експертів-почеркознавців проходила з урахуванням сучасних потреб практики, а співпраця між Академією та практикуючими експертними підрозділами МЮ та МВС України значного поживалась.

Здобула заслужену увагу та пошану Зінаїда Семенівна і на державному рівні: нагороджена Почесними грамотами Міністра юстиції СРСР та Міністра юстиції України. У 2001 році стала переможцем другого Всеукраїнського конкурсу на краще професійне досягнення «Юрист року» за 2000 рік у номінації «Юрист-науковий співробітник».

Зінаїда Семенівна пішла з життя 20 березня 2016 року. Проте її досвід та знання і досі продовжують відігравати значну роль у підготовці експертів-почеркознавців, які набувають необхідних знань через її науковий спадок. Колеги, учні та друзі завжди пам'ятають та з теплою і вдячністю згадують Зінаїду Семенівну.

Антощук Андрій Олександрович,

доцент кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Курилін Іван Ростиславович,

доцент кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ВИКОРИСТАННІ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Закон України «Про вищу освіту» серед основних завдань вищих навчальних закладів передбачає «забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності» [1]. Головний вектор сучасного розвитку вищої юридичної освіти в Україні визначається загальним спрямуванням вітчизняної вищої школи на входження в загальноєвропейський і світовий освітній простір, гармонізацію національних і міжнародних стандартів вищої освіти. Особливого значення у цьому контексті набуває отримання вищої освіти у вищих навчальних закладах із специфічними умовами